

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	081 Право
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Правознавство»
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 5 Загальна кількість годин – 150, із яких: денна форма здобуття освіти: лекцій – 28 год., практичних занять – 22 год; заочна форма здобуття освіти: лекцій – 20 год., практичних занять – 8 год. Форма семестрового контролю – іспит
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника (-ів)	Олександр КАЛЬЯН , кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри підприємництва і права; Контакти: каб. 482-а (навчальний корпус №4) e-mail: oleksandr.kalian@pdau.edu.ua Сторінка викладача: http://surl.li/kfxka

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Теорія держави і права», «Юридична деонтологія», «Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Інформаційні системи та технології», «Історія держави і права України», «Конституційне право України», «Судові та правоохоронні органи», «Цивільне право України», «Господарське право України», «Цивільне процесуальне право України».
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово. ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій. <i>Спеціальні(фахові):</i> ФК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини. ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. ФК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права. ФК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції. ФК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. ФК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 4 Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики. ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. ПРН 22. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях. ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійної діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, вміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столах, громадських заходах тощо.</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Формування у здобувачів вищої освіти системи правових поглядів і знань, навичок застосування процесуального законодавства, підвищення рівня свідомості та правової культури, опанування та засвоєння студентами теоретичних знань щодо основних понять, принципів та інститутів господарського процесуального права, судової практики та розв'язання проблем, що виникають при застосуванні норм господарського процесуального законодавства в практичній юридичній діяльності.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Поняття, принципи та джерела господарського процесуального права. Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Досудове врегулювання господарських спорів. Третейські суди. Тема 3. Юрисдикція господарських судів. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність). Учасники судового процесу. Тема 4. Доказування, докази та судові витрати в господарському процесі. Тема 5. Процесуальні строки. Наказне провадження. Позов у господарському процесі. Порядок подання зустрічного позову. Порядок проведення підготовчого засідання. Врегулювання спору за участю судді. Тема 6. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. Провадження у справах про банкрутство. Тема 7. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку. Тема 8. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими або виключними обставинами. Виконання рішення, ухвали, постанови. Провадження у справах за участю іноземних осіб.</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p><i>словесні методи</i> (лекція, бесіда); <i>наочні методи</i> (демонстрування, ілюстрування); <i>практичні методи</i> (практичні роботи, робота з навчальними та нормативними джерелами); <i>методи самостійної роботи</i> (виконання вдома завдань самостійної роботи); <i>методи формування пізнавальних інтересів</i> (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); <i>інтерактивні методи</i> (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання).</p>	
<p align="center">ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується екзаменом із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.</p>

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

<p><i>- щодо виконання та перескладання термінів</i></p>	<p>Регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://salo.li/0e99d2a та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті https://salo.li/fc07d9d. практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.</p>
<p><i>- щодо академічної доброчесності</i></p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету https://salo.li/f4Af1f6.</p>
<p><i>- щодо відвідування занять</i></p>	<p>Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим.</p>
<p><i>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</i></p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету: https://salo.li/8A980Db.</p>
<p><i>- щодо оскарження результатів оцінювання</i></p>	<p>Регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://salo.li/0e99d2a. Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в</p>

Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативні:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (із змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України* від 23 липня 1996 року, № 30. Ст.141.
2. Господарський процесуальний кодекс України № 1798-ХІІ від 06.11.1991. *Відомості Верховної Ради України*. 1991 № 6. Ст. 56.
3. Господарський кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 144.
4. Цивільний кодекс України, прийнятий 16 січня 2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
5. Кодекс з процедур банкрутства, прийнятий 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74.
6. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII від 02.06.2016. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
7. Закон України «Про судовий збір» № 3674-VI від 08.07.2011. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 59. Ст. 110.
8. Закон України «Про виконавче провадження» № 1404-VIII від 02.06.2016. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 5.
9. Закон України «Про третейські суди» № 1701-IV від 11.05.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 35. Ст. 1374.
10. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» № 1701-IV від 11.05.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 35. Ст. 1374.
11. Закон України «Про міжнародні договори України» № 1906-IV від 29.06.2004. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 50. Ст. 540.
12. Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 03.10.2017. *Голос України*. 28.10.2017. № 221-222.
13. Закон України «Про прокуратуру» від 14.10.2014. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
14. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 28. Ст. 232
15. Закон України «Про ліквідацію місцевих господарських судів та утворення окружних господарських судів» Указ Президента України № 453/2017 від 29.12.2017. *Офіційний вісник України* від 16.01.2018 № 005.
16. Закон України «Про ліквідацію апеляційних господарських судів та утворення окружних апеляційних господарських судів в апеляційних округах/ Указ Президента України № 454/2017 від 29.12.2017. *Офіційний вісник України* від 16.01.2018 № 005.

Основні:

17. Васильєв С. В., Попович С.М. Господарське судочинство України: підручник. Київ: Алерта, 2023. 394 с.
18. Вступ до прецедентного права України : монографія / за заг. ред, доктора юридичних наук, професора, академіка Академії наук Вищої школи України М.М. Ясинка. Київ: Алерта, 2024. 280 с.
19. Мелех Л. В. Господарський процес України: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.
20. Судова влада в Україні. Особливості організації та здійснення в умовах воєнного стану./Під. заг. ред. Копотуна І. М. Кив. ВД «Професіонал», 2022. 634 с.

Допоміжні:

11. Буга, Г.С. Порівняльний аналіз способів забезпечення позову за ЦПК та ГПК. Проблеми цивільного права та процесу : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. О.А.Пушкіна, 23 трав. 2009 р. : /home/fulltext / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Навч.-наук. ін-т права, економіки та соціол. - С.385-387.

12. Господарське судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки. Станом на 16.05.18 Практичний посібник. Чижмарь К.І., Журавльов Д.В. та ін. Київ: ЦУЛ, 2020. 176 с.
13. Господарський процес : навч. посіб. / [В. А. Кройтор, О. В. Синегубов, О. Г. Бортнік та ін.] ; за заг. ред. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 328 с.
14. Дрішлюк, В.І. Елементи позову в господарських справах. Південноукраїнський правничий часопис. 2013. № 2. С. 49-50.
15. Есипов, И. Прокурор в хозяйственном процессе : О праве прокурора на обращение в хозяйственный суд в интересах государства. Юридическая практика. 2007. 6 марта (№ 10). С.1,11.
16. Захарченко, Т.Г. Визнання та виконання арбітражних рішень на території України. *Судова практика*. 2009. № 1. - С. 7-16.
17. Згама, А.О. Повноваження суду апеляційної інстанції у господарському процесі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Одеса, 2012. 19 с.
18. Зуєва, Л.Є. Принципи господарського процесу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Одеса, 2012. 18 с.
19. Карп`як, Т. Забезпечення позову в господарському судовому процесі. Частина 2. *Все про бухгалтерський облік*. 2013. 11 вересня (№ 84). С.12-13.
20. Кальян О., Мисак О. Генеза-міжнародно правової відповідальності як виду юридичної відповідальності, *Держава і право: Збірник наукових праць. Серія Юридичні науки. Випуск 84. Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2019. С.3-14.*
21. Кальян О., Мисак О. Юридична відповідальність: проблеми системного розуміння, 2019. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право», 2019. №59. С.51-54.*
22. Кальян О.С. Окремі теоретичні питання національного правового інтеграційного процесу, 2018. *Юридичний науковий електронний журнал*. №. 6. С. 34-36. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2018/8.pdf
23. Кальян О., Мисак О. Дискусійні питання юридичної відповідальності. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2018. №5, (volume2). С.27-31.
24. Кальян О.С., Судова система єврейських громад та України та нормативні засади їх діяльності в ХІХ столітті., *Часопис академії адвокатури*. 2011. № 4. С. 1–4. URL: <http://www.aau.edu.ua/e-journal/2011-4/11kosvxs.pdf>.
25. Кальян О.С. Теоретико – правові засади міжнародної нормативної регламентації використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища. *Природно-ресурсний потенціал напрями збереження, відновлення та раціонального використання: колективна монографія за ред. О.О. Горба, Т.О. Чайки, І.О. Яснолоб. П. : Видавництво ПП “Астроя”, 2019. 279.с. С. 91–97.*
26. Кальян О. С., Шведенко П.Ю. Окремі питання застосування позовної давності, як інструменту захисту прав господарюючих суб’єктів при розгляді справ про визнання незаконними та скасування наказів щодо надання земельних ділянок для ведення фермерського господарства. *Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія. За ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. С. 91-98. URL <https://drive.google.com/file/d/1rMZpiAtoVSXKa2iWN3mULOrNx4pFUDOs/view>*
27. Кальян О.С. Проблеми правової теорії та практики застосування інституту представництва. *Права і свободи людини і громадянина: проблеми гармонізації законодавства з міжнародним правом (присвячена 60-ї річниці Загальної Декларації прав людини (12 листопада 2008 року). Полтава, 2008. С. 260-265*
28. Кальян О.С. Спеціалізація діяльності ланок судової системи в Україні: проблеми і перспективи. Людина, суспільство, економіка: актуальні проблеми та перспективи взаємодії: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 27 квітня 2010 року) Полтава, 2010. С. 42-44.
29. Кальян О.С. Правова регламентація охорони прав і законних інтересів фізичної особи. *Наука-2010: Проблеми та перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 22-23 квітня 2010 року). Черкаси, 2010. С. 61-65.*
30. Кальян О.С. Об’єктивні чинники необхідності реформування судової влади в Україні. *Актуальні проблеми правового регулювання суспільних відносин: Збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції (16 лютого 2011 року). Полтава: ППЕП, 2011. С. 136-140.*
31. Кальян О.С. Особливості правового регулювання діяльності судової системи єврейських громад у ХІХ столітті : збірник матеріалів. Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-гуманітарні науки, економіка, право: нові виклики, практика інновацій», м. Полтава, 21-22 квітня 2016 року. К.: Університет «Україна». С. 428-433.
32. Кальян О.С. Деякі аспекти нормативної регламентації принципу верховенства права в Україні : збірник матеріалів 13 Всеукраїнської наукової конференції студентів і молодих вчених «Молодь, освіта, наука

духовність», м. Київ, 12-14 квітня 2016 року. К.: Університет «Україна». С. 65-71

33. Кальян О.С. Проблеми гармонізації законодавства України та законодавства європейських країн: матеріали регіональної науково-практичної конференції «Права людини в Україні: сучасний стан та механізм реалізації». Полтава: ПШП, 07.12.2016. С.806-812
34. Кальян О.С. Особливості правозастосування та судової практики єврейських громад у ХІХ столітті, Молодь: освіта, наука, духовність: тези доповідей ХІV Всеукраїнської наукової конференції, м. Київ, 04–06 квітня 2017 р. у ІІ частинах. Ч. ІІ. К. : Університет «Україна», 2017. С.247-249
35. Кальян О.С. Окремі теоретичні питання правової інтеграції. *Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: теоретичні та практичні аспекти*: матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції. (м.Полтава, 23 листопада 2017 р.). Полтава: Россав, 2017. Ч. 1. С. 32-35
36. Yu. Kozachenko, O.Kalian. Judicial examination in Ukraine theoretical and methodological aspects. *Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів*: мат-ли VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Полтава 04-05 квітня 2019 р.). Полтава : ПУЕТ, 2019. С.392-39
37. Кальян О.С., Осташова В.О. Окремі теоретичні та історичні аспекти здійснення цивільного та господарського судочинства рабинами: збірник матеріалів ІІ Всеукр. наук.практ. конф. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу , 9 грудня 2020 року, м. Полтава / Полт. ін-т економіки і права ВМУРОЛ «Україна» ; наук. ред. Р. Басенко та ін. Полтава : ПШП, С.65-68
38. Кальян О.С., Купчення Л.І., Шведенко П.Ю. *Окремі питання захисту прав суб'єктів природоохоронних відносин у сільськогосподарському виробництві. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023* URL: <http://app-journal.in.ua/s/archiv>
39. Кальян О. С., Сівцова О. Ю., Окремі аспекти правового регулювання здійснення митного контролю. (*Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у ХХІ столітті : тези доповідей ХLVI Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2022 рік м. Полтава, 25 квітня 2023 р.*). Полтава: ПУЕТ, 2023. С.156-158.
40. Кальян О., Романчук І., Роль і значення інституту нотаріату в системі захисту прав фізичних і юридичних осіб. *Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу : збірник матеріалів ІV Всеукр. наук.-практ. конф., 8 грудня 2022 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»; голов. ред. Р. Басенко. Полтава : ПШП, 2023. С.78-82*
41. Дубович О.В., Шведенко П.Ю., Кальян О.С. *Цивільний позов в кримінальному процесі. Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»): журнал. № 5 (11). 2023. С. 247-262.* URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/issue/view/144/224>
42. Кальян О.С., Купчення Л.І., Сьомич М.І. Окремі питання юридичної відповідальності за порушення природоохоронного законодавства. *Journal «ScienceRise: Juridical Science».* 2023. №3(25). URL: https://journals.uran.ua/sr_law/article/view/285695/281305
43. Кот, О. Ухвали суду в господарському процесі. *Юридична Україна.* 2010. № 2. С.97-101.
44. Ломакіна, О.А. Повноваження апеляційного господарського суду під час розгляду справи. *Європейські перспективи.* 2012. № 4 ч.2. С.62-66.
45. Лунін, С. Поняття принципу змагальності у судовому процесі. *Право України.* 2010. № 3. С.126-132.
46. Муза, О. Розмежування адміністративного та господарського судочинства в Україні. *Юридична Україна.* 2009. № 4. С.39-43.
47. Мелех Л. В. Господарський процес України: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 316 с.
48. Науково-практичний коментар Господарського процесуального кодексу України. Станом на 20.01.2018 року. За заг. ред. Короєда С.О. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 400 с.
49. Ніколенко Л. М., Іванюта Н. В. Господарське процесуальне право України. Підручник. Київ: Дакор. 2020. 276 с.
50. Ніколенко, Л.М. Історичні передумови становлення господарського процесуального законодавства під впливом матеріально-правових актів. *Часопис Київського університету права.* 2010. № 2. С. 179-186.
51. Ніколенко, Л.М. Передумови права на подання касаційної скарги в господарському судочинстві України. *Південноукраїнський правничий часопис.* 2013. № 2. С. 53-57.
52. Ніколенко, Л.М. Поняття та функції принципів господарського процесуального права. *Часопис Київського університету права.* 2008. № 4. С.118-121.
53. Ніколенко, Л.М. Щодо визначення поняття зустрічного позову в господарському судочинстві. *Держава і*

право. 2010. № 48. С. 327-333.

54. Ніколенко, Н. Взаємозв'язок принципів змагальності, диспозитивності та процесуальної рівності учасників у господарському судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 10. С.51-54.

55. Похиленко, І.С. Відвід судді в господарському процесі. *Вісник господарського судочинства*. 2010. № 3. С.111-118.

56. Рабенко, С.Л. Третейське судочинство як альтернативна юрисдикційна форма захисту прав суб'єктів господарювання. *Часопис Київського університету права*. 2012. № 2. С. 362-366.

57. Россильна, О. Правова природа представництва у господарському процесі. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки* : наук. вид. 2013. № 3 (№ 97). С. 90-91.

58. Степанов, С. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами як стадія господарського процесу. *Підприємництво, господарство і право*. 2008. № 12. С.71-73.

59. Степанова, Т. Достовірність як найважливіша якісна характеристика та підстава для прийняття управлінських рішень (на прикладі доказів у господарському процесі). *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2002. №4. С.228231.

60. Степанова, Т. Поняття і значення належності судових доказів у господарському процесі. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. №1. С. 17-19.

61. Таликін, Є. А. Вимоги до господарської процесуальної форми. *Форум права* : електрон. наук. фахове вид. ХНУВС. 2012. № 1. С. 910–918.

62. Теньков, С. Справи з іноземним елементом: який суд вирішуватиме спір? *Юридичний вісник України*. 2006. 19-25 серпня (№ 33). С.7.

63. Шатерніков, М. І. Поняття та місце господарських судів у національній судовій системі України. *Форум права*. 2016. № 3. С. 267–272.

64. Шекера, Ю.О. Строки у господарському процесуальному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04. Одеса, 2016. 21 с.

65. Щербак, Р.В. Щодо питання участі в господарському процесі перекладача. *Актуальні питання сучасної науки і права* : зб. матеріалів наук.-практ. конф. студентів, 16 квіт. 2011 р. редкол.: С.С. Лукаш (голова) та ін. С. 169-172.

66. Щодо використання термінів «підвідомчість», «компетенція», «юрисдикція» та «підсудність спорів» у господарському процесуальному законодавстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 5. С. 70-72.

67. Kalian O., Strilets B., Dubovych O. Some Historical, Legal and Procedural Aspects of Functioning Jewry's spiritual Zionism and Folkism. *Evropský politický a právní diskurz*. 2023. Volume 10. Issue 4. P. 76-81.

Інформаційні ресурси :

25. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.rada.gov.ua>

26. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

27. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт URL: <http://www.minjust.gov.ua>

28. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від «01» вересня 2025 року № 1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестів	
Тема 1. Поняття, принципи та джерела господарського процесуального права	1	3	3	9	10
Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Досудове врегулювання господарських спорів. Третейські суди	1	3	3		10
Тема 3. Юрисдикція господарських судів. інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність). Учасники судового процесу	1	3	3		8
Тема 4. Доказування, докази та судові витрати в господарському процесі	1	3	3		11
Тема 5. Процесуальні строки. Наказне провадження. Позов у господарському процесі	1	3	3		8
Тема 6. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. Провадження у справах про банкрутство.	1	3	3		8
Тема 7. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку	1	3	3		8
Тема 8. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими або виключними обставинами. Виконання рішення, ухвали, постанови. Провадження у справах за участю іноземних осіб	1	3	3		8
Всього	14	33	24	9	80
Іспит					20
Разом	14	33	24	9	100

Заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Написання контрольної роботи	
Тема 1. Поняття, принципи та джерела господарського процесуального права	2	4	4	16	10
Тема 2. Господарські суди в судовій системі України. Досудове врегулювання господарських спорів. Третейські суди	2	-	4		6
Тема 3. Юрисдикція господарських судів. інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність). Учасники судового процесу	2	4	4		10
Тема 4. Доказування, докази та судові витрати в господарському процесі	2	-	4		6
Тема 5. Процесуальні строки. Наказне провадження. Позов у господарському процесі	2	4	4		10
Тема 6. Вирішення господарських спорів у першій інстанції. Провадження у справах про банкрутство.	2	4	4		10
Тема 7. Перегляд судових рішень в апеляційному та касаційному порядку	2	-	4		6
Тема 8. Перегляд рішення, ухвали, постанови господарського суду за нововиявленими або виключними обставинами. Виконання рішення, ухвали, постанови. Провадження у справах за участю іноземних осіб	2	-	4		6
Всього	16	16	32	16	80
Іспит					20
Разом	16	16	32	16	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання опитування

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми господарського процесуального права.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2	Відповідь правильна, повна або містить змістовну відповідь на поставлене питання. Студент володіє термінологією, посилається на норми господарського процесуального права.

	права.
0	Відповідь відсутня чи неправильна або не стосується суті питання. Використання загальних фраз без юридичного обґрунтування.

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
2	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	відповіді правильні, обґрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою
2-3	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання
1	відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями
0	відповідь відсутня чи неправильна.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з господарського процесуального права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення господарського судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
2	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання господарського процесуального права у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
1	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про об'єкт (окремі статті конвенцій або назви органів). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні правових норм. Самостійний аналіз замінено простим копіюванням тексту підручника чи закону.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Заочна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	відповіді правильні, ґрунтовні та критично осмислені. Здобувач демонструє спеціалізовані концептуальні знання з господарського процесуального права. Робота характеризується вмінням самостійно виявляти правові проблеми, інтегрувати теоретичні знання з практикою здійснення господарського судочинства та повністю відображає програмний результат навчання за темою.
2-3	відповідь правильна по суті, але містить певні неточності у формулюваннях або посиланнях на джерела. Завдання виконано осмислено, здобувач вміє застосовувати знання господарського процесуального права у практичних ситуаціях, проте обґрунтування є недостатньо повним або містить незначні логічні огріхи.
1	відповідь демонструє лише фрагментарні уявлення про об'єкт (окремі статті конвенцій або назви органів). Здобувач здатний відтворювати знання лише за зразком, допускаючи суттєві неточності у тлумаченні правових норм. Самостійний аналіз замінено простим копіюванням тексту підручника чи закону.
0	завдання самостійної роботи не виконане, робота не подана у визначений строк або відповіді є неправильними.

Шкала та критерії оцінювання виконання тестів

Денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-9	По темі передбачено 9 тестових завдань (1 бал за кожен правильну відповідь)

Шкала та критерії оцінювання контрольної роботи

Заочна форма здобуття освіти

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	1-3 бали	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, проте дещо порушено послідовність викладу та не повністю розкритий результат навчання.
	4-6 балів	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить приклади, що свідчать про творче застосування матеріалу. Відповідь на теоретичні питання стилістично та граматично правильна, показує на відмінні знання та вміння, повністю демонструє засвоєний результат навчання
Максимальна кількість балів	6 балів	
Професійно-орієнтоване	1-5 балів	Кількісна обробка результатів виконана правильно, проте містить деякі технічні помилки та неточності. Розв'язок практичного завдання зведений лише до кінцевої відповіді без наведення послідовності обґрунтувань
	6-10 балів	Зроблено інтерпретацію результатів, яка містить узагальнену характеристику досліджуваного явища, описуються можливі причини такого результату, зазначаються типологічні особливості. Рекомендації конкретизовані відносно одержаних результатів. Завдання виконано стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів
Максимальна кількість балів	10 балів	
Всього	16 балів	

Шкала та критерії оцінювання іспиту
Денна та заочна форма здобуття освіти

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
для теоретичного питання*	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
	1-2	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
	3-4	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
	5-6	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
	7-8	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять
	9-10	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, вдало наводить приклади.
Всього	20 балів	

*іспит складається з 2 теоретичних питань